

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsiooni juhataja J. Janusson

Sektsiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsiooni juhataja J. Kurkus

Sektsiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 10

Tallinn, 15. märtsil 1938

IV aastakäik

SISU:

CONTENTS:

	Lk.		Page
PÖLLUMAJANDUS		AGRICULTURE	
Villatoodang Eestis	190	Wool Production in Estonia	190
Võitootmiskulud Uus-Meremaal ja Põhjamais	191	Butter Production Costs in New Zealand and the Northern Countries	191
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS		INDUSTRY AND TRADE	
Tööstusettevõteted ja töölohu 1. II 38	192	Industrial Enterprises and Employment on Febr. 1, 1938	192
Lühihindseid	194	Sundry Information	194
LAEVANDUS		SHIPPING	
Prahiturg	195	Freight Market	195
HINNAD		PRICES	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	197	Prices and Quotations	197
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Võiturg	196	Butter Market	196
Juustuturg	198	Cheese Market	198
Peekoniturg	198	Bacon Market	198
Põllumajanduslik väljavedu	198	Export of Agricultural Products	198
Tapaloomade ja lihaturg	199	Cattle and Meat Market	199
Kanamunaturg	199	Egg Market	199
Piimaturg	200	Milk Market	200
Teraviljaturg	200	Grain Market	200
Linaturg	200	Flax Market	200
Kartuliturg	201	Potato Market	201
Aedviljaturg	202	Vegetable Market	202
Kalaturg	202	Fish Market	202
INFORMATSIOONI OSA		INFORMATION PART	
Eesti Panga nädalaaruanne	203	Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	203
A/s. G. Scheel & Ko, Panga Bilans 31. XII 37	204	Balance Sheet of G. Scheel & Co., Ltd. XII 31 37,	204
VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Soome majandus 1937. a.	205	Economic Situation in Finland in 1937	205
Muudatusi Soome tollitariifis	207	Changes in Finnish Custom Tariffs	207
Eksportpreemiate uusi määri	208	New Rates of Export Premiums	208
Metsamüügid Soomest	208	Finnish Timber Sales	208
Kalaeksport Soomest	208	Fish Exports from Finland	208

PÖLLUMAJANDUS

VILLATOODANG EESTIS. — WOOL PRODUCTION IN ESTONIA.

Villatootmisele on viimasel ajal osutatud enam tähelepanu kui mõned aastad varem. Lammaste arv Eesti iseseisvuse jooksul oli madalaim 1930. a. — 467 200, sealt peale on lammaste arv senini suurenenud peagu järjekindlalt. 1938. a. arvestati Eestis 650 500 lammast. Lammaste arv on madalseisust senini suurenenud 39%.

Ühes lammaste arvu suurenemisega on viimasel ajal pööratud tähelepanu ka lammaste tõulise väärtuse parandamisele. Lammaste tõulise väärtuse parandamiseks on välismaalt veetud sisse tõujääri ja -lambaid.

Lammaste tõulist väärtust on püütud parandada, suunas, et saavutada suuremat peenvillatoodangut. Praegu peetakse segavereliste maalammaste vill on karm ja jämedakiuline, mispärast ta ei ole kohane parimate riidesortide valmistamiseks. Teiseks paheks meie lambavilla juures on ka kiulihisus. Viimase pahe vastu võitlemiseks on soovitatud harvemaid niitmisi. Nagu näha lambavillatootmise kohta kogutud andmeist, tuleb ette juhte, kus lambaid niidetakse 4—5 korda aastas. Loomulik, et säärase kihikeste niiduvaheegade tõttu vill ei suuda kasvada küllalt pikaks. Nimetatud pahede vastu villatootmisel on asutud võitlusele ja on loota, et meie lammaste vill paraneb juba lähemal ajal.

Kvaliteedi parandamise ja toodangute suurendamisega võime aga jõuda peagi nii kaugele, et suudame katta oma maa toodangu oma maa tarvitust. Oma maa toodangud on kõikunud peamiselt 700—1000 tn aastate keskmiselt. Lammaste arvu muutusest ja villatoodanguist viimase 10 a. jooksul annab ülevaate tab.

Villa kogutoodang oli 1928. a. 919,7 tn ja sealt peale langes kuni 1930. a.-ni, mil ta oli 669,3 tn, s. o. 17% väiksem kui 1928. a. Alates 1930. a. villatoodangu madalseisust on toodangud tõusnud, kuid mitte aasta-aastalt pidevalt. Villatoodangute tõus sõltub suuremal määral lammaste arvu kui keskmiste toodangute suure-

nemisest lamba kohta. 1931—33. villatoodangud suurenesid järjekindlalt. Samal ajavahemikul suurenes lammaste arv ja keskmine villatoodang lamba kohta järjekindlalt. 1934. a. näitas lammaste arv küll suurenemist, kuid keskmine villatoodang lamba kohta jäi väiksemaks kui aasta varem, mistõttu vähenes ka villa kogutoodang.

Lammaste arv ja villatoodangud.

Number of Sheep, and Production of Wool.

	Lammaste arv 1000	Villatoodang lambalt kg	Kogutoodang tn
	<i>Number of Sheep in 1000</i>	<i>Average per Sheep in kg</i>	<i>Wool Production in tons</i>
1937	650,5	1,7	1 118,5
1936	584,1	1,8	1 024,2
1935	593,2	1,6	921,1
1934	552,1	1,7	947,0
1933	541,4	1,9	1 013,9
1932	514,4	1,5	785,0
1931	478,6	1,4	689,9
1930	467,2	1,4	669,3
1929	476,0	1,4	680,0
1928	658,6	1,4	919,7

Villa kogutoodang oli 1934. a. 947,0 tn, näidates 1935. a. veelgi langust ja oli 921,1 tn, s. o. 2,7% väiksem kui aasta varem. Villatoodangu vähenemine oli tingitud keskmise toodangu vähenemisest lamba kohta. 1936. ja 1937. a. tõusid villatoodangud taas pidevalt. 1936. a. vähenes lammaste arv võrreldes e. a.-ga, kuid keskmine toodang lamba kohta suurenes. 1937. a. keskmine toodang lamba kohta vähenes, kuid lammaste arvu suurenemise tõttu suurenes villa kogutoodang e. a. 1024,2 tn-lt 1118,5 tn-le ehk 9%. Villa kogutoodangu suurenemine viimasel aastakümnel oli 22%, kuna lammaste arv näitas samal ajavahemikul vähenemist, sest 1928. a. oli 658 600 lammast ja 1937. a. — 650 500, s. o. 1,2% väiksem. Villatoodangu suurenemist põhjustas seega täiel määral keskmiste toodangute tõus lamba kohta. Võrreldes 1928 ja 1937. a. keskmisi toodanguid lamba kohta näeme, et 1928. a. saadi keskmiselt noorlamba kohta villa 0,89 kg ja 1937. a. — 1,10 kg, s. o. 24% rohkem ning vanalamba keskmine villa-

toodang tõusis 1928. a. 1,88 kg-lt 2,30 kg-le ehk 22%. Noor- ja vanalammaste vahekord lambakarjas on jäänud enam-vähem samaks nagu 10 a. varemgi. Seega ei pea paika väide, et villatoodangute suurenemine on tingitud lammaste koostise vananemisest.

Lambavillatarvitus on senini tinnargu-selt pool suurem kui oma maa toodang. Lambavillatarvitus kõigub ca 1400—1800 tn, oma maa toodang — 700—1000 tn piires.

Meie lambakasvatuse arendajail on eesmär-giks suurendada lambavillatoodanguid kuni 1500 tn lähema 5 a. jooksul. Ülesseatud eesmärgi saavutamiseks tuleks kas suurenda-dada lammaste arvu või tõsta tunduvalt keskmisi villatoodanguid lamba kohta. Viimane tee on loomulikum ja tasuvam, mispärast lambakasvatajail tuleb panna rõh-ku just keskmiste villatoodangute suurenda-misele.

VÕITOOTMISKULUD UUS-MEREMAAL JA PÕHJAMAI.

BUTTER PRODUCTION COSTS IN NEW ZEALAND AND THE NORTHERN COUNTRIES.

H. Joa.

Vahe eeltingimusis, milledes toodetakse võid Uus-Meremaal ja Euroopas, eriti aga põhjamais, omab suurt tähtsust, sest kui olud osutuksid tegelikult selliseiks, et Uus-Meremaal on võimalik toota võid tunduvalt madalamate tootmiskuludega kui meil, tule-tuks sellest meie karjajamandusele pikapeale järeldusi, millede tundmine võib olla suu-reks kasuks eksisammude vältimisel.

Möödunud kuul arenes taani eriajakir-janduses elav mõttevahetus küsimuse kohta, mis kujunes seda huvitavamaks, et sellest võtsid osa ka Uus-Meremaal elutsevad asja-tundjad. Muuseas kirjutas keegi taanlane Uus-Meremaalt oma kodumaale: „...Kõike arvestades jääb mulje, et meie asume toot-miskulude suhtes ligikaudu samal tasemel nagu Taanis. Kuigi mõned kululiigid on meil kahtlemata madalamad kui Taanis, on meie hädaks ometi asjaolu, et tunduvad paremused loodusoludes lähevad suurel määral taas kaotsi maa kõrgete hindade tõttu. Selle tulemuseks on, et kogukulud ei osutu kuigi palju madalamaks kui Taanis.“

Kahtlemata oleks meie positsioon abso-luutse kaubandusvabaduse ning täiesti vaba võistluse juures Taani omast parem, sest osa „kunstlikest“ kuludest oleks ju võima-lik kõrvaldada. Ei saa siiski salata, et Uus-Meremaa paremusile loodusoludes omab Taani vastukaaluks turulähedust, millest tu-

letuvad madalamad veokulud, värskem kaup ja kiirem kontroll turullännevate äldtegu-rite üle.

Juba 1925. a. kirjutas taani riigikonsu-lent S. Sorenson Uus-Meremaa kohta: „Vahe tootmiskuludes ei ole nii suur, kui seda võiks arvata. Maa on väga kallis, tööpäl-gad kõrged ja lehmade piimatoodang tundu-valt madalam kui Taanis.“

Viimase suhtes on olukord viimasel aastil küll muutunud Uus-Meremaa kasuks, sest keskmine piimatoodang lehma kohta tõusis alates 1921. a. kuni käesoleva ajani 30—40%. Seegipärast on keskmine piima-toodang aga Taanis praegusel ajal ikkagi veel 10—15% kõrgem. Tööpalgad on Uus-Meremaal seevastu kujunenud veelgi eba-soodsamaiks piimamajanduse tasuvusele. Viimasel ajal on tööpalgad tõusnud sel mää-ral, et nõutakse valitsuse poolt kindlustatud vähinna tõstmist 25%. Vähinna alal saa-vutati aga kõigest 6%-st tõusu.

Isegi, kui pidada silmas maaavõlgade ker-gendamist, millega Uus-Meremaa karjapi-daja lõikas senisest suuremal määral loodus-olude paremusist kasvavat vilja, jääks põh-jamaile ikkagi kompensatsiooniks turulähe-dus, ja lõpuks ei ole ju ka põhjamais veel kõike tehtud „kunstlike“ kulude alandami-seks.

Lõppjäreldus oleks, et Uus-Meremaal, vä-hemalt praegusis oludes, ei suudeta toota

võid odavamalt kui, näit., Taanis. Pealegi makstakse Uus-Meremaal või eest Londoni turul madalamat hinda kui taami või eest.

M. a. sügisel pandi Uus-Meremaal kehtima seadus, mille järgi valitsus omandas monopoliõiguse võiekspordi alal. Seaduse eesmärgiks oli kaitsta farmereid hindade ebakindlusest tulevatate raskuste eest. Nüüd on see korraldus, mis puudutab tunduvalt osa kogu rahvastikust, kehtinud juba üle aasta ja ajakirjanduses leidub ühtlasi korraldust hinnanguid ning arvustusi. Mainitakse, et pikemaajaks kindlustatud hinnad põhimõtteliselt peavad küll aitama kaasa farmerite majandusseisundi stabiliseerimisel, kuid et tegelikult on saavutatud selliseid tulemusi, et farmerite seisund on nüüd veelgi halvem kui enne kindlustatud hinna kehtimapanekut. See olevat põhjus-

tatud esijoonest sellest, et valitsus taotleb rööbiti ka palgaalamäärade tõstmist ning töönädala lühendamist ega arvesta sellest tulevat tõusu tootmiskuludes kindlustatud hinna määramisel. Sellele lisaks on tõusnud ka tootmisvahendite hinnad ja samuti farmerite isiklikud elatuskulud. Kuna korralduse kehtimapanekul kalkuleeriti, et farmeril kindlustatud vähinnast jääb üle kasuna umbes 2 pentsi aelast, on see vahe nüüd peagu täielikult kadunud tööpalkade tõusu tagajärjel. Teisalt ei salata, et väikekohapidajad, kes töötavad palgalise tööjõuta, elavad endiselt paremini.

Karjapidajad nõuavad, et käesoleva aasta kestel tõstetaks juurde makse ja nimelt sel määral, et need ületaksid tööpalkade ning elatusmaksumuse tõusust tulevaid enamkulusid.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TÖÖSTUSETTEVÕTTED JA TÖÖLOLU 1. II 38.

INDUSTRIAL ENTERPRISES AND EMPLOYMENT ON FEBR. 1, 1938.

Tööstustegevus oli k. a. jaan. vaatamata välis tööde kokkutõmbamisele küllaltki elav. Ettevõtete ja töötajate arv, arvatud kaasaehituse alal arvestatud ettevõtted, näitavad stabiilsust. K. a. 1. veebr. oli suurtööstuses (20 ja enam töötajaga ettevõtteid) tegevaid ettevõtteid 405 eelmise kuu 392 vastu.

Rööbiti ettevõtete arvu juurdekasvuga on suurenenud ka töötajate arv tööstuses.

Töötajate arv suurtööstuses	Suurenemine võrreldes k. a. 1. II
1. II 38	45 436
1. I 38	44 583
1. II 37	41 224
1. II 36	35 319
1. II 35	24 495
1. II 34	25 939
1. II 29	31 189
	—
	+ 853
	+ 4212
	+10 117
	+20 941
	+20 127
	+14 247

Murdude ja kaevanduste rühmas tõusis töötajate arv 1. II k. a. 4615-le, mis on suurem eelmisest kuust 1,9%, ja m. a. sama aja seisust 14,1%. Võrreldes m. a. on töömaht suurenenud turbatööstuses 30,6%; ja põlevkivikaevanduses — 15,9%.

Mineraalide töötlemise alal ulatus töötajate arv 1. II k. a. 1 753, mis on suu-

rem m. k. seisust 119 isiku võrra ehk 7,3% ja m. a. omast 12,7%. Töötajate arv tõusis tsemendi-, lubja- ja kipsitööstuses 19,2%; savi- ja keraamikatööstuses — 32,9%, kuid vähenes klaasitööstuses 1,1% võrreldes m. a. sama ajaga.

Metallitööstuses suurenes töömaht võrreldes eelmise kuuga 3,5% ja m. a. sama ajaga — 12,9%. Metallitööstuse erialadest näitas suurimat töötajate arvu tõusu elektriaparaatide valmistamine — 54,5%, mis on tingitud suurenenud raadioaparaatide nõudmisest. Peale mainitu on töötajate arv tõusnud mehaanika- ja lukusepatöökodades — 69,4%; laevaehituse alal — 22,2%, raudtee- ja trammitöökodades — 6,3%, väärmetallide töötlemise alal — 13,9%, mitmesuguste metalliesemete valmistamise alal — 13,1% ning masinaehituse alal — 0,9% võrreldes m. a. sama ajaga.

Keemiatööstuses vähenes töötajate arv võrreldes eelmise kuuga 143 isikut ehk 5,1%, kuid on siiski 31,8% suurem m. a. sama aja seisust. Õlikivitööstuses tõusis töötajate arv 46,3% ja muude keemiliste ainete tööstu-

Töölohu ja tööliste teenistus tööstuses — *Employment and Earnings in Industry*

	Töötajate arv Number of Workers			Tunniteenus suur-tööstuses jaanuaris 1938. Hourly Earnings in Large-scale Ind. in January, 1938					
	1. II 1938		± Jaanuaris 1938 In January, 1938	Senti tunnis Sents per Hour		Indeksid (eelmise aasta vastav kuu - 100) Indexes (corresponding Month of Previous Year = 100)			
	Suurtööstus Large-scale Industry	Suur- ja kesk- töös- tus — Large-scale and Middle-sized Industry				Teenistuse nimesväärtus Nominal Earnings		Reaalteenus Real Earnings	
						M.	N.	M.	F.
I Murrud ja kaevandused — Mines and quarries . . .	4 615	4 700	+ 78	42,6	26,0	128	108	116	102
II Mineraalide töötlemine — Mi- neral working industry . . .	1 753	2 078	+ 104	35,9	20,3	104	108	98	102
III Metallitööstus — Enginööring industry . . .	6 610	7 700	+ 53	42,9	25,2	101	114	95	108
IV Keemiätööst. — Chemical ind. V Nahatööstus — Leather ind.	2 698	2 974	— 127	37,8	26,6	111	105	106	99
VI Tekstiiltööstus — Textile ind. VII Puutööstus — Woodworking industry . . .	568	778	— 43	85,7	21,3	102	102	96	96
VIII Paberitööstus — Paper ind. IX Polügraafiatööstus — Poly- graphic industry . . .	12 076	12 664	+ 38	34,1	26,0	108	108	100	102
X Toit-, maitseain. ja jookide ts. — Foodstuff, stimul. and beverage industry . . .	3 700	4 691	+ 155	41,0	27,5	110	109	104	103
XI Kehakatte- ja pudukaupade ts. — Clothing & dry-goods ind. XII Ehitustööst. — Building ind. XIII Elektri- ja gaasi- ja vesivarustis — Electric power plants, gas and water works XIV Puhastustööstus — Sanitatio- n industry . . .	2 414	2 558	— 12	39,2	25,5	112	108	108	97
	1 484	1 997	— 5	50,4	33,4	106	108	100	102
	3 417	6 112	— 64	38,4	22,2	106	107	100	101
	1 718	2 553	— 40	41,5	23,4	130	111	123	105
	3 265	3 546	+ 323	38,9	20,1	111	117	105	110
	1 014	1 077	— 46	48,2	31,5	108	92	97	87
	124	381	+ 11	37,4	22,0	111	108	105	102
Kokku — Total . . .	45 436	53 804	+ 425	40,0	25,5	109	108	103	102

ses — 23,6%. Töömahu vähenemist andis kummitööstus — 4,2% võrreldes m. a. Kõik teised keemiätööstuse erialad on jäänud enam-vähem m. a. sama aja tasemele.

Nahatööstuses töötas k. a. 1. II 568 isikut, mis on suurem eelmise kuu seisust 3,8% ja m. a. sama aja seisust 3,4%. Vähenemine on toimunud toornahatööstuse arvel, kus töömaht vähenes 9,8% võrreldes m. a.

Tekstiiltööstuses oli töötajaid k. a. 1. II 12 076, mis on suurem eelmise kuu seisust 52 isiku võrra ehk 0,4%, ning m. a. seisust 102 isiku võrra ehk 0,8%. Väikest töömahu suurenemist andis puuvillatööstus — 0,8% ning apretuur- ja värvimistööstus — 5,9% võrreldes m. a. sama ajaga. Kõigis teistes tekstiiltööstuse erialades on aga töömaht langenud: villatööstuses 2,5%, linatööstuses — 1,1%, köie-, nõöri- ja niiditööstuses — 15,2% ning kunstsiidriide ja pudukaupade tööstuses — 2,0% võrreldes m. a. sama aja seisuga.

Puutööstuse alal tõusis töötajate arv 1. II 3 700 ning on seega suurem eelmise kuu seisust 133 töötajat ehk 3,7% ja m. a. sama aja seisust 572 isiku võrra ehk 18,3%. Nii tõusis töötajate arv mõõbli- ja vineeritööstuses 16,0% ning muude puuesemete valmistamise alal — 65,4% ja saeveskites — 14,4% võrreldes m. a. sama ajaga.

Paberitööstuses töötas 1. II s. a. 2414 töötajat, mis on väiksem eelmisest kuust 0,4% ning suurem m. a. sama aja seisust 4,8%. Tselluloosi- ja puupapivalmistamise alal suurenes töömaht 4,3% ja pabereseemete valmistamisel — 8,0% võrreldes m. a. sama ajaga.

Polügraafiatööstuses jäi töötajate arv peagu muutmatuks võrreldes eelmise kuuga, kuid suurenes 10,3% võrreldes m. a. sama ajaga.

Toit-, maitseainete- ning jookide tööstuses on töötajate arv tõusnud

3417-le, seega suurem eelmisest kuust 4,0% ja m. a. sama aja seisust — 5,1%. Suurima töömahu suurendamisega esineb šokolaadi- ja kompvekitööstus — 13,9% ja konservitööstus — 6,6% võrreldes m. a. sama ajaga. Samal ajal on töömaht vähenenud tapamajades 11,3% ja tubakatööstuses — 7,2%.

Kehakatte- ja pudukaupade tööstuses oli töötajate arv 1. II s. a. 1718, mis on suurem eelmise kuu seisust 0,8% ja väiksem m. a. sama aja seisust — 17,4%. Suurima töötajate arvu vähendamiseks esineb moe- ja pudukaupadetööstus — 49,2% ning jalanõudetööstus — 11,7%, kuna riievalmistamise alal on töömaht suurenenud 12,7% võrreldes m. a. sama ajaga. Raskusi on tekkinud mõnel jalanõude ja moe- ning pudukaubatööstusel kaubaturustamisel väliskui ka kodumaal.

Ehitustööstuses on tegevus vaatamata külmale ajale küllaltki elav. Arvestatud ettevõtteis oli 1. II s. a. ehituse alal tegevuses 3255 töötajat, mis ületab eelmise kuu seisuga 9,9% ja m. a. oma 71,4%. Hoonete ehitamise alal on suurenemine võrreldes m. a. ligi 115% ja välisehituste alal — 30%.

Elektrijaamades, gaasi- ning vesivarustise alal vähenes töömaht võrreldes eelmise kuuga 4,4%, kuid suurenes 17,2% võrreldes m. a. sama ajaga.

Rööbiti töötajate arvu liikumisega on kujunenud ka tööliste töötundide arv tööstuses.

Töötundide arv suurtööstuses (1000).

Võrreldes	Suurenemine k. a. jaan. (+%)
1938. jaan.	6994 —
1937. dets.	6951 + 0,6
1937. jaan.	6278 +11,4
1936. jaan.	5675 +23,3

M. a. dets. makstud lisatasude tõttu vähenes palgasumma jaanuaris s. a., kuid võrreldes m. a. jaanuariga võime konstanteerida siiski märgatavat tõusu.

Palga üldsumma suurtööstuses (1000 kr.)

	Töölised	Administ- ratsioon	Kokku
1938. jaan.	2448	671	3119
1937. dets.	2564	822	3386
1937. jaan.	2010	551	2561
1936. jaan.	1712	480	2192

Suurenemine või vähenemine k. a. jaan. (±%)

Võrreldes	Töölised	Administ- ratsioon	Kokku
1937. dets. = 100	— 4,6	—18,4	— 9,2
1937. jaan. = 100	+21,8	+21,8	+21,8
1936. jaan. = 100	+43,0	+39,8	+42,3

Rööbiti üldise jaanuari palgasumma vähenemisega on langenud ka tööstustööliste tunniteenistus. K. a. jaan. oli keskmine tunniteenistus suurtööstuses meestöölilil 40,0 s. ja naistöölilil — 25,5 s. Lisatasude tõttu oli tunniteenistus suurtööstuses m. a. dets. kõrgem k. a. jaanuarist meestöölilil 4,8% ja naistöölilil — 3,8%. M. a. jaan. taset ületas aga k. a. jaan. teenistus meestel 8,7% ja naistel — 8,1%. Reaalteenistus (teenistuse ostujõud tunniteenistuse alusel) on tõusnud võrreldes m. a. jaan. suurtööstuses meestel keskmiselt 3% ja naistel — 2%.

Tööõnnetusi oli k. a. jaan. 816, sellest suurtööstuses 778 ja kesktööstuses 38. Seega tuleb ühe milj. töötunni kohta suurtööstuses 111,2 ja kesktööstuses — 30,8, keskmiselt 99,2 tööõnnetust. Suhteliselt langes k. a. jaan. tööõnnetuste sagedus võrreldes eelmise kuuga 14,3%, sellest suurtööstuses 14,2% ja kesktööstuses — 15,6%.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● 26. III—3. IV toimub meil esmakordselt üleriiklik omakultuurinädal. Selle teostamise juhiseina on ÜENÜ Keskjuhatuse poolt antud välja „Juhiseid omakultuurinädala korraldamiseks“, milles mitme-laadiliste ürituste läbiviimiseks tuuakse tegelikke näiteid.

Juhised saadetakse kõigile omakultuuri-

nädala korraldajatele organisatsioonidele, asutisile ja isikuile tasuta.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● M. Uring'ile, Tallinnas, Dunkri 3 õmblustöökoja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 25 töölit. Valmistatakse peamiselt naistiliriideid.

● U/ü. A. Tabor & Ko, Tallinnas, Tartu m. 45 sisseseatud paberkohtide valmistustöökohas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töelist. Jõuandjaks 3,6 hj. elektrimootor. Valmistatakse igasugu paberkohte.

● O/ü. „Riola“, Tallinnas, Pärnu m. 150 sisseseatud kompveki- ja šokolaaditehases töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 145 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 12 hj. Valmistatakse šokolaadi, kompvekke jm. maiustisi.

● A. Roomet'ile, Narvas, Suur-Kreenholmi prosp. 68 asuvas ja ümberkorraldatud kudumistööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töelist. Jõuandjaks 1,5 hj. elektrimootor. Kootakse sukki, sokke, kampsuneid jm. silmkoetooteid.

● A. Lepp'ale, Narvas, Masuti 7 asuva puutööstuse ümberkorraldamiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töelist. Jõuandjaks 3 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesugust mööblit ja ruumide sisustusesemeid.

● B. Limberg'ile, Tamsalus, Järvamaal, asuva lubjatehase „D. J. Limberg“ ümberkorraldatud ja suurendatud lubjatehases töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 25 töelist. Põletatakse ehituslupja.

● A/S. A. le Coq, Tallinnas, Suur-Patarei 20 sisseseatud õlilelaos ja karastusjookide tehases töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 30 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 22 hj. Valmis-

Majapidamises tingimata vajalikud on:

LODIX

kingakreem

SIDOL

metallipuhastusaine

SIGELLA

poonimisvaha

A/S. Sidel Company
Tallinn, Soo t. 29.

tatakse mitmesuguseid karastusjooke ja valmistatakse õlut pudeleisse.

● Tallinnas, Vana- Viru 13 asuva ja A. Kalde'le kuuluva jalgrataste valmistustöökoha on omandanud Endel Are, kes on suuremaid aktsonäre elektri-esemete valmistamise aktsiaseltsis „Are“.

LAEVANDUS

PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Prahiturg märtsi algusest (kuni 12. III) oli endiselt väga nõrk, mitmed prahid näitasid veelgi langust. Peale reguleeritud turgude võib öelda, et peagu kõigil, eriti Euroopa turgudel, jõudsid prahid promptvedudel tasuvuse piirini, paljudel juhtudel alla seda, nii et laevu hakati kõigis mais panema hulgaliselt seisma. Võrreldes kõrgema seisuga sept. 1937. a. on üldine prahiindeks langedud juba $\frac{1}{3}$, kuid üksikud prahid on väga paljudel turgudel langedud 50% ja rohkem;

näit.: sütest Inglise i. r. Balti merre 8/—9/-lt 4/6—5/6-le; söed Inglisest Vahemerre 12/—13/-lt 6/6—6/3-le; maagid Vahemere Aafrika sadamaist Inglise i. r. 17/—17/6-lt 8/6—8/3-le; puuvillaseemned Aleksandriast Huli 23/—22/-lt 12/6-le; vili Mustast merest Antwerpeni 22/—24/-lt 12/—11/-le; mullapähklid Aafrikast Kontinenti 48/—50/-lt 23/—24/-le jne. Kuna aga laevade kulud ei ole langedud, on arusaadav tulude vähenemine. Eriti raske on Vahemere prahituruseisund,

kuhu on kogunenud palju tonnaaži, mis on tagasiarahid ajanud niivõrd alla, et iga vedu näitab suuri kahjusid.

Prahituru edasise arengu kohta on raske üelda midagi kindlat. Üldine arvamus kalduv aga sinna poole, et P.-Euroopas navigatsiooni algamisega peaks turg paranema. Senini on metsaprahtimine, mis on mõõduandev turu kujunemiseks, koguni elavusetu, kuna metsamüüke on alla 50% m. a. kogusest, Soomest isegi vaid 1/3. Suuremad metsamüügid on alles ees, kuna ostjad on olnud senini väga tagasihoidlikud hindade kujunemise ootusel. Senini on sõlmitud metsaprahte viimase ajal peamiselt miinumuhindade alusel ning juuni/juuliks 2/—

3/- üle miinumumi. Talvised metsaprahid on aga tunduvalt alla miinumumi, kuna siin on hinnad vabad ning tonnaaži ülepakkumine suur. Ajalepingule prahtis NSVL rea laevu, kuni 6 d üle miinumumi (s. o. 10%), kuid mitmeid vanemaid laevu ka miinumuhinnaga.

Veebr. „Lloyds List“ üldine prahiindeks võrreldes jaan. mäitas 4,8% langust, Euroopa prahid aga 7,6%. Indeks oli (1923 = 100):

	Veebr. 38	Veebr. 37	Sept. 37
Euroopa	89,3	106,9	136,5
P.-Ameerika	96,2	93,8	137,5
L.-Ameerika	95,4	95,6	121,0
I.-India, Aafrika	107,5	121,3	100,3
V.-Ookean, Austraalia	85,5	89,7	112,1
Üldindeks	94,8	101,5	139,5

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG. — BUTTER MARKET.

Võiturseisundi kujunemises toimus m. n. paranemine. Eesti võihinnaks noteeriti Manchesteris 118—120 š cwt m. n. 114—116 š vastu. Soome võihinnaks noteeriti 119—121 š cwt, kuna Taani võihind Londonis jäi e. n. tasemele, s. o. 124 š cwt. Vastavalt hinnaparanemisele Inglises noteeriti meie eksportvõihinnaks 160 s kg. Turutendents kindel.

Võihindade kujunemisest nähtub, et see toimus m. n. üksikute maade hindade intervallide vähenemises. Eesti ja soome võihind on jõudnud ühisele tasemele ning jäävad taani võihinnast 5 š cwt-lt maha. Säärane seisundi tekkimine näitab, et võiturg on muutunud normaalseks, ning nõudmine kõigi maade võile on enam-vähem ühtlane.

Või sissevedu Inglisse oli veebr. Uus-Meremaalt ja Austraaliast 1 062 800 kasti m. a. sama kuu 876 100 kasti vastu. Loodetav või sissevedu märtsis on samust maist 915 300 kasti, s. o. pisut suurem kui m. a. märtsis. Samuti võib loota sisseveo suurenemist ka apr. Võitoodang Austraalias ületab e. a. taseme, kusjuures näit. veebr. oli kontrolljaamadesse sissetulnud võikogus 27% suurem kui m. a. samal kuul. See-

vastu on aga võitoodang Uus-Meremaal väiksem kui m. a. samal ajal.

Euroopa karjamaajandusmais hinnatakse võitoodangut madalamaks m. a. erakordsest kõrgest toodangust. Või väljavedu Taanist oli aga veebr. 3% suurem kui m. a. samal kuul, kusjuures väljavedu suurenes Inglisse 5%; Saksa ja Belgia on senini importinud võid enam, kuid teised importmaad vähem kui m. a.

Võitagavarade seis Inglises oli veebr. lõpul 385 000 kasti m. a. sama aja 794 000 kasti vastu. Seega on võitagavarade seis tänavu üle 50% madalam m. a. samade tagavarade seisust.

Siseturul maksus või s kg.:

Tallinnas	lauavõi 200—205 s.,	kõõgivõi 175—190 s.
Tartus	" 200—210 "	" 170—188 "
Pärnus	" 205—210 "	" 180—195 "
Viljandis	" 210 "	" 170—180 "
Valgas	" 200—220 "	" 175 "
Rakveres	" 200—210 "	" 150—160 "
Narvas	" 205—210 "	" 175—195 "

Siseturuhindadest nähtub, et lauavõihind on üle riigi enam-vähem ühtlane, kuna seevastu kõõgivõi- (taluvõi) hind on erinev.

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustuturul on seisund püsinud kauemat aega ühtlane. Selle tagajärjel jäeti ka meie eksport- ning siseturu-juustuhinnad endisiks. Seega saavad tootjad ühes riikliku kvaliteedipreemiaga šveitsi juustu eest:

12 A	142 s. kg	12 B	184 s. kg
11 A	185 " "	11 B	182 " "

Siseturujuustu hinnaks noteeriti:

Sveitsi	185 s. kg	Backsteini	100 s. kg
Hollandi	100 " "	Konserv	185 " "

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsivad hinnad kolmas nädal muutuseta. Eesti peekoni kõrgemat sorti Londonis noteeriti endiselt 93 š tsn. Peekonipakkumise kujunemist m. a. iseloomustab tabel tuhanded:

	S.-Briti toodang				Neto sissevedu	Peekoni üld- pakkumine Inglises (tsn)
	Oma sigadest	Imporditud sigadest	Kokku	P.-Iiri		
jaanuar	158,1	31,2	184,3	54,7	607,8	846,8
vebruar	131,8	30,9	162,2	49,8	579,7	791,7
märts	149,4	39,4	188,8	52,4	672,1	913,3
aprill	172,3	44,1	216,4	51,8	642,2	910,4
mai	162,5	49,5	212,0	41,3	695,7	949,0
juuni	160,7	43,6	204,3	36,8	613,9	855,0
juuli	164,6	55,5	220,1	58,0	618,5	897,5
august	171,9	55,3	227,2	60,7	632,4	920,3
september	191,3	50,0	241,3	68,0	555,7	865,0
oktoober	191,2	37,3	228,5	69,0	598,8	896,3
november	158,6	35,0	193,6	60,8	649,5	903,9
detsember	137,6	36,2	173,8	58,3	652,0	884,1

Kokku 1 944,5 508,0 2 452,5 662,5 7 513,3 10 633,3

Üldpakkumine oli m. a. 10 633 300 tsn 10 644 000 tsn vastu 1936. a.

K. a. I veerandil oli peekoni kogupakkumine inglise turul nõrgem kui m. a., mis ei jätnud avaldamata soodsat mõju peekonihindadele.

Taanis kestab edasi sigade arvuline langus (tuh.):

15./II 37	28./VIII 37	9./X 37	20./XI 37	31./XII 37	12./II 38
3 024	3 167	3 089	2 981	2 704	2 571

Võrreldes m. a. veabr. on sigade arv langenud 453 000 sea ehk 15% võrra. Vastavalt sellele hinnatakse nädala tapmisi:

11./II—24./III 38	82 200 siga nädalas
25./III—5./IV 38	75 875 " "
6./IV—30./VI 38	62 690 " "
1./VII—18./VIII 38	58 510 " "

Taani nädalakoote Inglises on 63 500 tsn. Arvestades, et Taani vajab siseturu

jaoks 8 000—10 000 siga nädalas, jääks inglise turu jaoks alates 1. juulist ekspordiks ainult 48.—50 000 siga nädalas, seega tekiks puudujääk ca 10 000 siga nädalas. Selle vältimiseks on Taani hakanud vedama sisse suuremal arvul pörsaid teisist Skandinaaviariigest, makstes ca 60 Tkr. pörsast.

K. n. maksavad eksporditapamajad peekonisigade eest endiselt järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	87	82		
55,5—59 "	82	78	Siseturu hinnad.	
72,5—79 "	82	78		
75,5—80 "	78	74		

ja elussigade eest:

90—120 kg eluskaal 60 s. kg	
121—160 " " 65 " "	
üle 160 " " 60 " "	

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	N ä d a l a s		1936. a.	1937. a.	1938. a.
	7./II 13./II 1938	28./II 6./III 1938	1./I kuni 13./III	1./I kuni 14./III	1./I kuni 15./III
VOI (tonni) Butter (tons)	159,6	207,0	1627,9	1452,7	1159,1
Sellest:					
Saksa	41,3	81,8	617,9	637,5	512,8
Inglisse	118,2	122,1	1005,5	889,8	578,9
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	36	36	147,6	—	44,6
Sellest:					
Inglisse	36	36	147,6	—	—
Saksa	—	—	—	—	43,6
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	46,0	50,7	380,0	417,5	515,0
LINA (tonni) Flax (tons)	232,6	48,4	1383,0	2224,1	2427,6
Sellest:					
Inglisse	127,3	10,2	663,7	763,2	1390,1
Belgiasse	—	—	—	110,2	20,6
Soome	—	6,6	70,8	127,0	256,3
Saksa	—	—	4,9	662,8	90,8
Prantsusse	95,1	—	241,4	491,8	598,0

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. oli veiste pakkumine talvise aja kohta veidi üle keskmise. Nõudmine rahuldav. Kuid hinnad, millised e. n. veidi kõvenesid, langesid taas endisele tasemele. Suurmüügil maksus veiseliha:

Suurte pullide liha rammusail 54 kuni 56 s., keskmisil 53—54 s. ja eluskaaluga 33—35 s. kg.

Väiksemate pullide liha rammusail 54—55 s., keskmisil (eksport) 54—55 s. ja lahjadel 50—53 s. kg. Eluskaaluhinnad väiksemail pulled 28—31—32 s. kg.

Lehma- ja härjaliha, nuumatuil 58—61 s., rammusail 50—55 s., keskmisil 45—50 s. ja lahjadel 43—45 s. kg. Eluskaaluhinnad lehmadel 22—26—30—35 s. kg.

Mullikalaha, nuumatuil 58—61 s., rammusail 54—56 s., keskmisil 53—54 s. ja lahjadel 43—45 s. kg. Eluskaaluhinnad mullikail 24—31—32—36 s. kg.

Turustades veiseid lihakaalu järgi, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb eeltoodud lihakil hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde keskmiselt 12 s.

Vasikate pakkumine suur. M. n. turustati 2183 vasikat. Nõudmine keskmine. Turustatud kaubast on enamuse lahja ja keskmise kvaliteediga kaup. Tapetud vasikad ühes nahaga maksusid: nuumatud 55—65 s.,

rammusad 50—55 s., keskmised 45—50 s. ja lahjad 43—45 s. kg. Eluskaaluhinnad vastavalt sordile 27—32—35—42 s. kg. Tendents nõrgenemisele.

Lammaste pakkumine väike. Nõudmine elavam eluslammastele eksportkaubaks. Siseturul maksusid tapetud lambad ilma nahata: rammusad 60—70 s. ja keskmised 55—60 s.

Eksportlambaliha-noteering tõusis 5 s. kg-lt. Nii maksus eksportlambaliha ntüd headuse järgi 95—100 s. kg. ning eluskaalu alusel franko saatejaam 42—45 s. kg.

Sigade pakkumine keskmine. Nädalas turustati 1063 siga. Tapetud sead maksusid ühes peade-jalgadega: noored 77—80 s., liha-sead 74—77 s., rasvasead 72—74 s. ja vanad emised 67—70 s. kg. Sigade eluskaaluhinnad 58—60 s. kg. Tendents püsiv.

Nahkade hinnad. Veisenahkadest toorelt maksti m. n. 80 s. kg., kuid eeloleval nädalal nõrgeneb hind 10 s. kg-lt. Tendents nõrk. Vasikanahad maksusid samuti endiselt — 4.00—4.10 kr. tk. Lambanahad maksusid 2.50—3.75 kr. tk. sõltuvalt villa suurusest. Hobusenahad, raskusega kuni 17 kg — 8 kr. tk ning raskemad nahad kuni 12.50 kr. tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade liikumine välisurul näitab hooajalist langust edasi. Selle tagajärjel noteeriti meie eksportmunade hinnaks m. n. 70 s kg ja siseturumunade hinnaks 62 s kg franko kogumispunkt. Tendents langev.

Kanamunade väljavedu Taanist oli k. a. esimese 2 kuu jooksul 233.8 milj. tk m. a. sama aja 240.3 tk milj. vastu, vähenemine 6 milj. tk. Kuna üldkoguse vähenemine toimus ainult jaan. esinenud tagasimineku tõttu, ei saa sellest teha veel järeldusi Taani mu-naekspordi kujunemise kohta k. a.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s paar:

Tallinnas	11—18	Valgas	9—12
Tartus	10—14	Pärnus	9—12
Viljandis	9—12	Rakveres	12—18

Kanamunahindade liikumine on ka siseturul näidanud tunduvalt langust. Kuna pehmete ilmade tõttu on munatoodang suurenenemas pidevalt, jätkub ka munahindade liikumine langussuunas senini, kui välisurul hinnad hakkavad paranema. Teatavasti on murrang paranemas suunas esinenud juba tavaliselt mais. Siseturul on viimasel aastail munahinna langust pidurdanud riiklik hinnakindlustamine. M. a. oli tootjatele kindlustatud munahinnaks 60 s kg. Tänavu peeti Põllutöökoja poolt soovitavaks kindlustada munahind 70 s kg franko kogumispunkt. Kuna munahinna kindlustamine on toimunud senini sääraselt, et stügiskul munahindade kõvenemisajal arvatakse teatav osa saadavast hinnast tagasi vastavasse fondi, ei peaks hinnakindlustamisküsimus munatootjaid mõjustama. Tegelikult on aga

olukord siiski säärane, et kevadkuul võib munahinna suur langus vähendada luvi linnukasvatuse vastu ning pidurdada kanade arvulist arengut. Viimane asjaolu ei peaks

olema aga küllalt majanduslikult põhjendatud, kuna kanapidamine on tulusamaid majapidamisharusid ning seisund munaturul töötab ikujumeda küllalt soodsaks.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris piima eest 14. skp. Tallinna kohta endised hinnad, s. o. I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 13 s. l. ja müügil piimatööstustele 12 senti liiter; II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 s. l. ja müügil piimatööstustele 10 senti liiter. Piima järele püsib nõudmine hea, kuigi piimatoodang taludes peaks näitama hooajalist tõusu. Kinnisi lehmi tuleb järjest lüpsmata — seda näitab tapamajasse müügilevivate vasikate arvu kasvamine. Lüpsmatulevate lehmade toodanguid aga ei saa forseeerida jõusöödaga, kuna kõrgete hindade

tõttu on jõusöödade tasuvus küsitav, eriti madalamatoodangulistes karjades.

Seetõttu on arvata, et piimahind jääb praegusele tasemele esialgu püsima.

Väikemüügil maksus piim linnades piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	18—19	—	15—16	13
Tartu	14—16	12—13	—	10—11
Narva	15	—	—	11
Pärnu	17—18	13	—	12
Rakvere	15	—	—	11
Viljandi	15	—	—	12
Valga	15	—	—	10—11
Võru	—	—	—	10

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljaturg on endiselt nõrk ja hinnad liikusid m. n. langussuunas, saavutades k. a. vältel madalseisu. Hindade nõrgenemine oli rukkil laiaulatuslikum kui nisul. Samuti olid hinnalangusest puudutatud suuremal viisil Ameerika turud kui ka Euroopa omad. Nii oli m. n. hind võrreldes e. n. rukkil madalam Chicagos 5,1% ja Winnipegis 6,8% ja nisul Chicagos 3,6% ja Winnipegis 3,8%, kuna samaaegne hinnalangus oli Hamburgis rukkil 0,4% ja nisul 1,9%, nisul Liverpoolis 1,7%. Väiksema nõudmise kõrval mõjustavad praegust teraviljaturgu P.-Ameerika hea talinuseisund, soodsad niiskusolud tähtsamais tootmispiirkonnas ning india nisu järjekindel pakkkumise suurenemine sisseveomaade turgudel.

Tähtsamail börsidel noteeriti m. n. kohta teraviljadele järgmised hinnad kr kv (sulgudes e. n. keskmised noteeringud):

Rukis: Chicago 9.88 (10.41), Winnipeg 10.86 (11.65), Hamburg 16.85 (16.91).

Nisu: Chicago 11.74 (12.17), Winnipeg

15.91 (16.55), Hamburg 21.64 (22.08), Liverpool 14.54 (14.78).

Mais: Chicago 8.35 (8.36).

Kevade poole, mil hakkavad vähenema omad viljatagavarad, kasvab nõudmine ja hinnad üksikkuul turgudel näitavad kalduvust tõusule. Hindade paranemine on märgatav vaid söötviljade juures, kuna toitvili püsib peagu sügisesel tasemel. Nii ületab praegune odra- ja kaerahind k. a. algul oleva hinnataseme ümmarguselt 1 s kg-lt. Kuna sügisel suurema viljapakkkumise ja väikese nõudmise korral oli hind veelgi madalam, on praegune söötviljahind keskmiselt paar s kallim kui möödunud sügisel.

Väikemüügihinnad siseturul s kg.:

	Tallinn	Tartu	Viljandi	Valga	Pärnu	Rakvere
rukis	20	16	16	16,5	15	15,5
nisu	25	22	22	22	20	22,5
oder	20	17	18	17,5	17	17,5
kaer	18	15	15	14	13	13,5
rukkijahu	20	17	18	18	17	17,5
sepikujahu	34	29	30	29	27	29

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linaturg, mis veebr. kestel ja märtsi algul oli õige vaikne, ei ole küll veel näidanud suurt elavnemist, kuid teatud tunnuseid võib seks leida.

Ühelt poolt kurdetakse, et linaketrusvabrikud on tellimuste vähesuse tõttu sunnitud piirama toodangut ja et nad peavad praegust linahinda kõrgeks ning ostavad ainult jooksva

tarviduse katteks. Teisalt on aga teada, et käesoleva hooaja kestel turule-toodav lina-kogus on märksa väiksem kui eelmisel aastail ja seda just suuremate linaeksportijate maa-de osas. Edasi on ka veel teada, et hooaja esimesel poolel on paljud linakasvatustamaad suutnud realiseerida suurema osa toodangust.

NSVL-u poolt käesoleval hooajal välja-veetud linakogust hinnatakse 15 000 tn ja kuulub, et NSVL-st võib käesoleval hooajal saada lina ainult õige piiratud arvul.

Läti 1937. a. linakiu kogusaaki hinnatakse küll 23 000 tn-le 1936. a. 18 000 tn vastu, kuid Läti linamonopoli direktori tõenduse järgi kuulub sellest 7000 tn linakasvatavate koduseks tarbeks ja 5000 tn Läti oma lina-kestruvabrikute jaoks. Nii jääks ekspordiks ainult ca 11 000 tn. Nagu teada, on Läti linamonopol mihinud senini juba ca 8000 tn.

On seega arusaadav, et monopolimaad on senini hoidnud kindlasti hinda ja loodetavasti suudavad teha seda ka edaspidi.

Vabakaubandusmaade positsioon on küll märksa nõrgem monopolimaade omast, kuid siingi on ärid kaunis kindlad ja tagasihoid-likud pakkumisega.

Linahinnad Šotis.

	9. III 38	2. III 38
Võru-Petseri R	£ 70.10—71	£ 72—73
Pärnu ülepuhastatud R	£ 70—71	£ 71.10—72
Pärnu takk I sort	£ 54—55	£ 54—55
Läti-Liivoonia R	£ 74—74.10	£ 74—74.10
NSVL-u kasteleo IV gr. I sort	£ 85—86	£ 85—86

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Kartuliturg püsib endiselt vaiksena. M. n. saadeti küll 200 kotti kartuleid Rootsi, kuid suuremat minekut ei ole praegu näha ette. Rootsis peale kestva streigi, mis on takistanud meie kartulite müüki, oli käesolev talve-ilmastik võrdlemisi soodus oma maa kar-tulite veoks Stokholmi.

Külmemate ilmade tõttu on Eestist kartuli-te sissevedu Rootsi peagu alati olnud suurem. Rootsi andmetel nende kartulite sissevedu on olnud jaanuaris 3 953 kv. Sama palju on ka meilt jaan. Rootsi kartuleid veetud.

M. a. saagist kuni 1. märtsini s. a. on meilt kartuleid veetud välja ligi 140 000 kv. 1936. a. saagist samal ajavahemikul 100 000 kv., seega käesoleval väljaveehooajal suurenemine um-bes 40 000 kv. M. a. oli märtsis võrdlemisi elav väljavedu, kuid k. a. märtsis praeguste

NSVL-u ja läti linade positsioon on en-dine, kuid meie linade hind on noteeritud nõr-gemalt.

Et aga seisund ei ole nõrgenenud, vaid ise-gi teatud määral paranenud, või mida ooda-takse lähemal päevil kindlasti, näitab, et meie siseturul hakkas olukord m. n. lõpul parane-ma. Linade järele on tekkinud taas elavam-at nõudmist. 10. skp. peetud laadal Mehi-koormas ja Lauras osteti kõik laadaletoo-dud lina ja maksti senisest kõrgemat hinda — kr. 1,16 kg. R sordi alusel. Ka Petseris turupäevil märgati elavamata nõudmist ja hind tõusis kr. 1.17 kg. R. sordi alusel ja üle selle.

Linahindade noteerimiskomisjon oma koos-olekul 11. skp. Tallinna börsil noteeris lina-kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alu-sel franko kokkuostja ladu s kg:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	112	110
HD	108	101
D	94	92
OD	85	88
LOD	76	74
H	67	65
Takk I sort		74
„ II „		84
„ III „		54
ehitustakk		17

Tendents: püsiv.

väljavaadete juures jääb kindlasti tunduvalt väiksemaks.

Maal raudteejaamades ostetakse väikesel määral kartuleid Tallinna söögiks kui ka tööstusotstarbeks.

M. n. jooksul hindades ei olnud muudatusi. Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosole-ku 14. märtsil s. a. Börsikomitees noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Virumaa raudteejaamades ümarikud kr. 2,50—2,70 kv., piklikud kr. 3,00 kv.

2. Tööstuskartul: piiritusvabrikutes: 12 kuni 13 senti tärklise kg. ehk kr. 2,20—2,50 kv., tärklisvabrikutes: 12 senti tärklise kg. ehk kr. 2,20—2,40 kv.

Tendents: söögikartulil tagasihoidlik, töös-tuskartulil püsiv.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Tallinna turul ilmus m. n. müügile värsked salat, millest nõuti algul kuni 12 kr. kg. Nüüd on salatihind langenud juba 5 kr kg. Varasest köögiviljast on peale salati müügil veel rabarbrit kuni 150 s kg, redist 30 s kimp, rohelist sibulat 7 s tk, peterselli ja murulauku 5 s kimp. On tõusnud konservkurgide hind; kuna nende tagavarad on lõppemas, nõutakse kuni 7 s tk. Samuti on tõusnud jõhvikate hind — umbes 10 s kg-lt. Öunte hind on turul võrreldes m. n. endine. Öunte hind on tõusnud kaupluses, kus hästisäilinud, ilusaist tartu roosi-öuntest nõutakse kuni 150 s kg. Apelsinide hind on endine — turul 10—23 s tk, kaupluses 15—30 s tk. Viinamarja-kg maksub kaupluses 4 kr, banaanid 2 kr kg.

Tallinna turul maksusid väikemüügil 14. III.

Öunad . . .	40—75 s. kg
Sibulad . . .	48—50 " "
Peakapsas . .	10 " "
Hapukapsas . .	10 " "
Porgandid . .	10 " "
Peedid . . .	12—15 " "
Kaalikad . . .	10 " "
Seller . . .	30—40 " "
Petersell . . .	20 " "
Jõhvikad . . .	35—45 " "
Salat	500 " "
Rabarber . . .	125—150 " "
Redis . . .	25—30 s. kimp
Petersellilehed	5 " "
Murulauk . . .	5 " "
Roheline sibul	5—7 " tk.
Konservkurgid	3—7 " "

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. ebasoodsate kalastusolude tõttu kujunes Pärnu lahe kalasaak kehvaaks.

Ka Peipsi kalatoodangus esines suuremas koguses siseturu-kalasorte, mistõttu kala-kauba väljavedu arenes nõrgalt.

Siseturu-kalakaubanduses oli tegevus kaubavähesuse tõttu vaiksem eelmisest nädalast.

Tallinna turul pakuti peipsi ahvenat — väiksemaid 13—25 s kg, keskmiisi 35—50 s kg, elusahvenat 70 s kg.

Koha I ja II valiku — 100—130 s kg, järvetinti 30 s kg.

Nädala lõpul tuli müügile väiksemal kogusel iherust (mereforell) 350 s kg.

Tartu turul müüdi ahvenat 8—30 s kg, koha 75—100 s kg, latikat 35—60 s kg, räimi kuni 40 s kg, turski (tervelt) 25 s kg, järvetinti 20 s kg.

Narva turule tuli peipsi ahvenat 15—35 s kg, koha 90 s kg, latikat 25—50, Narva vee-kogust elushaugi 50 s kg ja eluslutsu 50 s kg.

Räimekaubandus. M. n. lõpul paranenud räimesaagi tõttu tuli Naissaare rannikvetes Tallinna turule räimi ca 8000 kg, millised läksid müügile 25—28 s kg.

Kolga lahe ja Paldiski rannikvetes oli räimesaak nõrk, kuna Narva lahes liikuvate jäätükkide tõttu ei teostatud kalapüüki.

Paldiski räime läks siseturule peamiselt Tartu.

Tursakaubandus areneb endiselt elavalt. Kaupa müügil rohkesti ja hinnad võrreldes teiste kalasortidega parajad.

Tursk tervelt 15—18 s kg, lõigatult 20—25 s kg.

Kilu pakuti 50—55 s kg. Ka lesti oli müügil, hinnaga 50 s kg.

Soolakalakaubandus areneb elavalt, eriti rohkesti nõutakse kodumaist soolaturkska 25 s kg, ja silku kodumaa kui soome päritoluga, milliseid pakutakse 25—30 s kg.

Suur nõudmine on ka välismaisile heeringaile, hinnad 40—70 s kg.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

7. märtsil 1938. a.

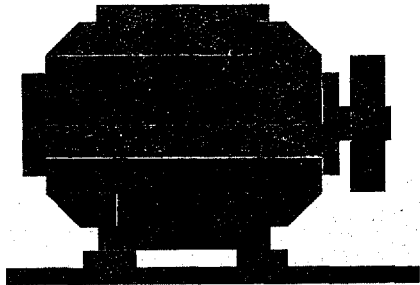
PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld, rahas ja kangides	34 217 980,82	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	908 498,77
välisraha	17 937 567,85	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 432 548,27	a) pangatšhed liikvel	48 959 226,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	9 085 698,23	valitsuse	20 976 657,50
põllumajandusl.	1 920 985,98	pankade	10 347 881,28
metsatööstusl.	66 750,08	teised	2 511 787,75
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>			33 836 326,53
valitsusele	—	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	15 762 484,74
teistele *)	10 897 309,73		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	3 425 628,80		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	25 472 063,32		
	104 456 534,04		104 456 534,04

Kattevara vahetõrd jooksvate kohustustega: } 62,99 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 931 709,72
Includes Ekr. 931,709.72 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

A/S. VOLTA TEHASED

TALLINN, SOO NR. 27
 KODUKESKJAAMA TELEF. 477-66

A/s. G. Scheel & K^o, Tallinn.

G. Scheel & Co., Ltd. Tallinn.

Ariseis 31. detsembril 1937. a.
Balance Sheet as of December 31-st, 1937.

AKTIVA. — ASSETS.

Kassa ja hoiuarved Eesti Pangas ja teistes sise- ja välispankades — <i>Cash on hand and balances in Eesti Bank and in other domestic and foreign banks</i>	1 851 450.01
Väärtpaberid — <i>Securities</i>	953 089.61
Diskonteeritud vekslid — <i>Bills discounted</i>	3 898 689.44
Kontokorrentlaenuid — <i>Advances on a/c.</i>	5 749 738.84
Korrespondendid — <i>Balances with correspond.</i>	1 275 638.78
Garantii deebitorid — <i>Guarantees, as per contra</i>	3 496 169.76
Akkreditiiv-, rembourss- ja teised deebitorid — <i>Liabilities of customers for documentary and other credits, as per contra</i>	866 716.56
Kinnisvarad — <i>Immovable properties</i>	600 000.—
Muud aktivad — <i>Other assets</i>	735 557.40

Kr. 19 427 089.90

PASSIVA. — LIABILITIES.

Aksiakapital — <i>Capital</i>	750 000.—
Tagavarakapital — <i>Reserve fund</i>	750 000.—
Eri-tagavarakapital I — <i>Special reserve fund I</i>	200 000.—
Eri-tagavarakapital II — <i>Special reserve fund II</i>	37 149.43
Amortisatsioonikapital — <i>Depreciation fund</i>	425 000.—
Tähtajalised hoitusummad ja jooksvad arved — <i>Time and sight deposits</i>	9 375 508.52
Rediskont — <i>Rediscounts</i>	1 456 097.62
Kontokorrentarve Eesti Pangas — <i>Advance a/c. form Eesti Bank</i>	—
Korrespondendid — <i>Correspondents' balances</i>	1 574 561.66
Väljaantud garantiid — <i>Guarantees issued</i>	3 496 169.76
Avaal-, rembourss- ja teised kohustused — <i>Documentary and other credits</i>	866 716.56
Muud passivad — <i>Other liabilities</i>	287 375.41
Puhaskasu: — <i>Net profit:</i>	
Eelmiste aastate kasu — <i>Of previous years</i>	98 327.93
1937. a. kasu — <i>1937. net profit</i>	110 188.01

Kr. 19 427 089.90

Kulude ja tulude aruanne 1937. aasta eest.

Profit and Loss Account for 1937.

KULUD. — DR.

Valitsemis- ja ürikulud — <i>General expenses</i>	866 474.90
Makstud %/o ja komisjon — <i>Interest and commission paid</i>	314 800.85
Kinnisvara kasutamise kulud — <i>Expenses on real property</i>	31 571.75
Mitmesugused kulud ja mahakirjutused — <i>Sundry expenses and bad debts</i>	744 966.07
Kinnisvarade amortisatsioon — <i>Depreciation on property</i>	12 500.—
Ettekanne eelaastast — <i>Net profit of previous years</i>	98 327.93
1937. a. puhaskasu — <i>Net profit of 1937.</i>	110 188.01

Kr. 1 678 829.51

TULUD. — CR.

Ettekanne eelaastast — <i>Amount carried forward from last year</i>	98 327.93
Saadud %/o ja komisjon — <i>Interest and commission received</i>	820 897.56
Tulud kinnisvarade kasutamisest — <i>Income from real properties</i>	17 215.75
Mitmesugused tulud — <i>Sundry income</i>	742 448.27

Kr. 1 678 829.51

Aksionäride peakoosolekul 11. märtsil 1938. a. otsustati ühel häälel peakoosoleku käsutuses seisev summa, Kr. 208 515.94 jaotada järgmiselt:
 kanda eritagavarakapitali arvele II Kr. 37 500.—
 maksta aksionäridele 8% dividendi " 60 000.—
 kanda uuele arvele " 111 015.94

Kr. 208 515.94

*The general meeting of the share holders on March 11, 1938, unanimously decided to distribute the amount of Kr. 208 515.94, placed at its disposal, as follows:
 To allocate to Special reserve fund II Kr. 37 500.—
 To pay a dividend of 8% to shareholders " 60 000.—
 Balance carried forward " 111 015.94*

Kr. 208 515.94

VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME.

Soome majandus 1937. a.

— *Economic Situation in Finland in 1937.*

1937. a. oli soome majandusele kõigiti rahuldav. Soodus konjunktuur jätkus aasta esimesel poolel ja andis elavust majanduse kõigile tegevusaladele. Hinnad tõusid, toodang kasvas ja kaubanduslääbikäigud suurenesid. Rahaturul oli palju vaba raha ja hea lõikus tõstis ostuvõimet veelgi. Aasta teisel poolel ei olnud konjunktuur enam nii hea, kuid aasta üldtulemus jäi küllalt soodsaks.

Põllumajandusseisund oli tunduvalt parem eelmisist aastaist, sest lõikus andis ca 900 milj. Smk. enam kui 1936. a. (1937 — 7024,5 milj. Smk., 1936 — 6145,7 milj. Smk.), peale selle saadi põllu- ja karjasaaduste eest paremaid hindu sise- kui ka välisurgudel ning eksport oli suurem. Ka metsamüügist saadud summad kasvasid tunduvalt (1937. a. saadi metsamüügist ja -tooteist 2½ miljard. Smk., 1936. a. — ½ miljard. Smk., 1938. a. loodetakse saada 3 miljard. Smk., kuigi konjunktuur on muutunud) ja suurendasid põllupidajate tulusid. Kõos tuludega kasvasid ka kulud ühenduses elukalliduse tõusu, tarbeainete ja jõutoidu kallinemisega jne, nii et see tulukus jäi väiksemaks. Põllumajanduse tasuvus-% oli 1935/36. a. — 5,8 ja 1936/37. a. tõusis see ca 1%. Brutotulud olid halit keskmiselt 2685 Smk. ehk 299 Smk. suuremad kui 1935/36. a. mil oli osaliselt nõrk lõikus. Põllumajandus kasustas ka 1937. a. riigi mitmekülgset toetust abirahade, preemiade jne. näol, millised reguleerisid põllumajandustoodete ja karjasaaduste turustamist. Soome põllumajanduseksport võis toimuda ainult riigipreemiade abil, mis näit., võilit oli kuni 6,50 Smk. kg-lt. Hindade tõusuga välisurul katkestati preemiamaksmine võilit lühemaks ajaks, kuid siis jätkati seda taas. Hindade tõus võimaldas siiski vähendada preemiade määri, nii et aasta lõpuks ei tulnud preemiakrediitides puudu jääke, milliseid kardeti sügise algul. Eksportpreemiaiks kulutatakse aastas 100 milj. Smk.

Tööstusolukord oli soodus, sest toodang ja turustamine kasvasid ja hinnad olid tõusnud. Ainult aasta lõpul oli tunda väikest tagasiminekut. Võrreldes e.-a.-ga näitas 1937. a. toodang kasvu kogult 15% ja väärtuselt 30%. Väärtuste kasv oli rahhas ca 4000 milj. Smk., kuna kogu 1937. a. toodanguväärtus tõusis ligi 20 miljard. Smk. Kasvust langes 2000 milj. Smk. siseturutootustele, 1000 milj. — puutööstusele ja 1000 milj. — paberitööstuse arvele.

Üldtoodangu-indeks (1926 = 100):

	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Koguselt . . .	120	109	96	100	115	140	150	165	179
Väärtuselt . . .	117	101	80	84	97	120	127	147	195

Siseturutootustes näitasid suuremat kasvu koguselt metalli- ja masinatööstus (17%), naha ja jalanõudetööstus (17%), ehitustarvetetööstus (16%), tekstiiltööstus (15%). Metall- ja masinate toodangu kasv oli väärtuselt ca 700 milj. Smk., tekstiiltoodang — ca 400 milj. Smk. ja nahkjalanõude toodang — ca 200 milj. Smk. Ehitustegevus oli hoogus. Ainult Helsingis 1937. a. ehitatud majade väärtus oli ca 500 milj. Smk.

Eksporttööstuses lisandus toodang koguselt 9% ja väärtuselt ca 50%. Eriti tasuv oli puutööstus. Eksportitud puustandardi keskmiseks hinnaks oli 2690 Smk., e.a. — 1930 Smk. Metsamaterjali valmistati aasta jooksul 1300 000 std. ehk ca 60 000 std. rohkem, kui e.a. Eksport jäi aga 70 000 std. võrra väiksemaks kui e.a., olles 1 030 000 std., sest aasta lõpul muutus konjunktuur metsaturul raskemaks ja hinnad langesid. Peab ühtlasi arvestama, et jätkuv kokkutõmbamine on vältimata ka 1938. a.

Paberitoodete turg oli mitügi seisukohalt soodus, kuid et neid tooteid mitüiakse pika- aegsete tellimislepingute järgi, ei saanud paberitööstused hindade tõusust suurt osa. Aasta lõpul ilmnenu hindade langus ei võl-

maldanud teostada hindade kõrgendust ka uutes lepinguis. Sulfiitselluloosi-toodang kasvas 938 000 tn-lt 1 043 000 tn-le ja sulfaattselluloos — 389 000 tn-lt 438 000 tn-le; sellest eksporditi sulfiitselluloosi 824 000 tn (kasv 66 000 tn) ja sulfaattselluloosi 356 000 (kasv 33 000 tn).

Paberi väljavedu kasvas 65 000 tn, kuna 1937. a. väljavedu oli 453 000 tn. Ajalehepaberi keskmine hind oli kaunis madal — 1540 Smk. tn (e. a. 1510 Smk.). Tellimisi jäi aasta lõpul tagavarasse vähem kui e. a.

Vineeritööstusele oli 1937. a. hästi rahuldav. Toodang kasvas 211 000 m³-lt 250 000 m³-le. Tonni keskmiseks hinnaks kujunes 2670 Smk. (1936 — 2470).

Tööstuse üldtoodangu brutoväärtus oli 1937. a. ca 20 miljard. Smk., 1936. a. — 16 122 milj. Smk., 1935 — 13 929,3 milj. Smk., 1934 — 13 120,4 milj. Smk.

Sisekaubandus arenes kasvutähe all. Võrreldes e. a.-ga oli 1937. a. kaubanduslääbikääk väärtuselt 23% suurem. Selle summa kasvu põhjustas õige suurelt osalt hindade tõus. Lääbikääk oli 1937. a. ümmarguselt 13 500 milj. Smk. (1936. a. pisut üle 11 000 milj. Smk.) ja suur osa sellest tõusust langes siseturutööstuse kasuks. Imporditud valmiskaupade väärtuse kasv oli ainult 800 milj. Smk.

Läbimüükide indeks (1926 = 100):

1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
96	94	103	116	132	146	179

(1937. a. I veerandil oli indeks 133, II — 173, III — 174, IV — 186).

Väliskaubandus lõppes 1937. a. aktiivsusega 91 milj. Smk., või kui sisseveost arvestada maha kullaost 143 milj. Smk. väärtuses, jääks aktiivsuseks 234 milj. Smk. (1936 — 853,6 milj. Smk., 1935 — 896,1, 1934 — 1 449,5 milj. Smk.). Veo ja hinna tõusu tõttu välisurgudel oodati aasta lõpuks suuremaid ülejääke, kuid sissevedu osutus aasta lõpuks eriti suureks. Kaubavahetuse tulemust peab tunnustama kõigiti soodsaks, sest sisseveos oli seadiseid, masinaid jne. töötlemisvahendeid 3600 milj. Smk. eest (rohkem 1400 milj. Smk. kui 1936. a.), mis läks tööstuse ülesehitamiseks.

Viimaseil aastail asetleidnud erakordselt suur sissevedu on andnud põhjust avalikele sõnavõtmisile eriti nõhke, tarbeainete sisseveo ja jätkuvate investeerimiste vastu, millised nõuavad suuri ostu välismaalt. Paljud majandustegelased kardavad uusi vapustusi soome majandusele, kui ei osata koguda rahareserve kriisiaegadeks. Kõrget konjunktuuri ei peeta põisivaks ja mitmed arvavad nägevat uute majandusraskuste eelmärke. Kuid ettevõtjad hindavad konjunktuuri palju soodsamalt ja jätkavad investeerimisi. Investeerimisi soodustab suurelt osalt vaba raha küllus rahaturul, kuid teisalt ka nõudmine maailmaurgudel üksikuile kaupadele, nagu, tselluloos jne., ja just suuremaid tselluloosivabrikuid on ehitatud viimasel ajal palju. Tulemused on olnud senini positiivsed, on aidanud võita kodumaisile kaupadele siseturgu ja suurendada ning mitmekesistada ka väljavedu. Et ekspordi töstmise pnaeguste kaupade juures ei saa edaspidi olla väga suur, tuleb püüda vähendada sisseveo osa ja ekspordida rohkem töötletud kaupu. 1937. a. ekspord oli väärtuselt 9370 milj. Smk. (1936 — 7220 milj. Smk.) ja sissevedu — 9230 milj. Smk. 1936. a. 6370 milj. Smk.). Võrreldes e. a.-ga nähtub, et sissevedu on kasvanud palju hoogsamalt väljaveost.

Väljavedu kasvas kõigi tähtsamate kaupade alal — paberitooted andsid 3630 milj. Smk. (1936 — 2900 milj. Smk.), saetud metsamaterjal — 2760 milj. Smk. (1936 — 2120 milj. Smk.), saagimata metsamaterjal, vineer jne. — 1400 milj. Smk. (1936 — 920 milj. Smk.), karjasaadused — 610 milj. Smk. (1936 — 540 milj. Smk.), muud kaubad 970 milj. Smk. (1936 — 750 milj. Smk.). Väljaveos on esikohal Inglise ja sisseveos — Saksa.

Rahaturul oli palju vaba raha. Hoiukassades ja pankades olevad hoisumad kasvasid aasta jooksul ca 2700 milj. Smk., millest langes kommertsbankadele 1400 milj. Smk. ja hoiukassadele — ca 1050 milj. Smk. Rahatarve ei olnud küllalt suur ja seetõttu kasvasid kommertsbankade kasvarad üle 450 milj. Smk.

Saadaolevat raha kasustati võrdlemisel laialdaselt laenude ümberkorraldamiseks. Uusi kodumaisi laene lasti liikvele ligi 2000 milj. Smk. väärtuses, osalt konverditi endised laenud ja osa kindlustamata laenudest muudeti kindlustatuiks. Riik laskis müügilis- ja sisevõlgade konvertimiseks 4% obligatsioonide 840 milj. Smk. väärtuses. Omavalitsused tegid uusi laene peamiselt ka konvertimiseks, kokku 325 milj. Smk., sellest Helsingi ja Tampere linn 100 milj. Smk. Kreditaasutised andsid uusi obligatsioonide 300 milj. Smk. Tööstus laskis liikvele uusi obligatsioonide, milledest aasta lõpul oli rahaturul 365 milj. Smk. Neist laenudest langes 100 milj. (4½%) „Oulu-le“, 70 milj. Smk. (4½%) — Länsi-Suomen Voima, 60 milj. Smk. (4½%) Yhtyneet Paperitehtaat, 60 milj. Smk. (4½%) — Kaukas, 50 milj. Smk. (4½%) — Sunila, 25 milj. Smk. (4½%) — Tako.

Maksuvahekorrad välisriigega muutusid 1937. a. lõpul edulisemaks. Netosaldo Soome kasuks oli üle 300 milj. Smk. suurem,

olles ligi 2 200 milj. Smk. Soome mark jälgis naelsterlingit. Selle kullaväärtus oli aasta lõpul 51,4% al pari (1936 — 50,5%).

Maksutaseme paranemiseks oli peale aktiivse kaubavahetuse suur tähtsus ka laevandustuludele välisvedudel. 1937. a. olid need ca 350—400 milj. Smk. Riigivõlgade %, milliseid tasuti välismaale 1937. a., olid 200 milj. Smk. väiksemad kui e. a.

Hindade areng oli vahelduv. Tõususuund, mis algas 1936. a. lõpul, jätkus ka 1937. a. I poolel, kuid hiljem hakkasid hinnad osaliselt langema, nii et mõnel alal langesid hinnad 1937. a. lõpuks madalamale kui aasta algul. Suurim kasv oli eksportkaupadel, keskmiselt kuni 40%. Importkaupade hinnatõus oli keskmiselt ca 20%. Silmatorkavalt suur oli metallkaupade, süte, vilja ja koloniaalkaupade hindade tõus.

Kaupade hinnad siseturul näitasid keskmiselt kasvu 12%. Jaemüügihinnad olid üldiselt püsivamad. Elukaalidusindeks kasvab 8%.

Muudatusi Soome tollitariifis. — *Changes in Finnish Custom Tariffs.*

Hiljuti esitas Valitsus Eduskunnale uue püsiva tollitariifi kava, mis pannakse kehtima pikemaks ajaks. Senini määrati tollitariif üheks aastaks ja see kord ei olnud otstarbekas, sest tollide hõlpsa muutmisvõimaluse tõttu (Eduskunnas oli nõutav ainult lihtis hääletamine) ei võidud olla kunagi kindel tollide püsivuses. Teiseks põhjuseks, milks tahetakse uut tariifi, on asjaolu, et käsikäes kaubavahetuse ja tehnikarenguga vanad tariifijaotused jäid ajast maha ja ostusid raskelt käsitatavaks, sisaldades mitmesuguseid märkusi ja alljaotusi. Uue püsiva tollitariifi kava, mis on järjekorras neljas alates 1923. a., on koostatud erikomitee poolt 1934—36. a. jooksul, ja selle eeskujuks ning aluseks on võetud Rahvasteliidu majanduskomitee poolt koostatud kava ja selle komitee põhialused, kuid neisse on olude kohaselt tehtud tarvilisi muudatusi. Uue tariifi kehtimapanemiseks on nõutav Eduskunna 2/3 enamuse (nõutav iga maksubeanduse kohta, mis jääb jõusse üle 1 aasta), ja samasugust kvalifitseeritud enamust tar-

vitavad kõik tariifimuutmis-ettepanekud edaspidi (lihtsa hääletamusega võib teha muudatusi ainult 1 aastaks). Eduskunna liikmete algatus on ka kitsam kui ajutise tollitariifi muutmiseks, ja seega oleks tagatud, et edaspidi muudetakse tariifi ainult põhjaliku kaalutluse järgi. Uus tariif koosneb XXI eripeatükist, millised omakorda osituvad rühmadesse. Rühmi on 86 ja tariifi alljaotusi 1874 (valitsus vähendas esialgselt alljaotusi, milliseid oli 2113). Uues tariifis jääksid püsima ka tähetollid (st. tähega varustatud tollimääri võib valitsus tõsta kuni 4-kordseks), sest see süsteem on tarvitusel olnud alates 1921. a. ja arvestatud välislepinguis. (1921. a. oli 260 alljaotust tähega, 1937 — 618, kusjuures kõrgendatud oli 488 juhul). Vastavalt sellele on uues tollitariifis ainult üks tariif.

Tollimääris ei ole võrreldes seninikehtivatega eriti kaugeleulatuvaid muutusi, kuna ei taheta mõjustada praegust majanduslikult tervet suunda, kuid väiksemaid muudatusi on tehtud terve rida. Uute tollidega tahe-

talkse vähendada teatud määral ka viimaseaegset hinnatõusu ja seetõttu on üldiste tarbeainete tolle püütud määrata väiksemaiks. Luksusainete tollid on kõrgemad. Toorainete tollid on jäetud peagu täiesti ära. Finantstollid on jäetud endisiks. Suuremaid muudatusi on nähtud ette tööstustollides. Omatööstusele tahetakse anda põ-

himõtteliselt kuni 20% kaitset, kuigi seda %-määrat ei ole tollide määramisel võetud nii täpsalt. On arvestatud mitmesuguseid asjaolusid. Valitsuse arvestuste järgi tähendab uue tollitariifi kehtimapanemine tollitulude vähenemist umbes 40 milj. Smk. aastas, võttes aluseks 1937. a. sisseveo.

Ekspordipremiate uusi määri. — *New Rates of Export Premiums.*

Alates 24. II on ekspordipremiad järgmised: võile — 7,50 Smk. kg (kuni 27. I. — 4 Smk., kuni 24. II — 6,5 Smk.), karbi-juustule 2,50 Smk., teissugusele juustule 2 Smk. kg; kanamunadele 3 Smk., sealihale 2,50 Smk., loomalihale 1 Smk., soolatud

või suitsutatud pödralihale 1,50 Smk., värsekele pödralihale 1 Smk. ja elavaile sigadele 1,50 Smk. eluskaalu-kg.

Premiaid ei makstud Inglisse veetud soolatud, suitsutatud sealihale ega P. Ameerikasse veetud juustule.

Metsamüügid Soomest. — *Finnish Timber Sales.*

Metsamaterjalimüügid toimuvad 1937. a. sügisest peale väga ebasoodsalt. Hinnad on langenud ja oste sooritatakse väga vähe. Välismaiste puuimportöride tagavarad ei ole nii suured, et sellega seletada tagasihoidlikkust. Peamiselt mälb väikese nõudmise põhjuseks olevat teadmatus, milliseks kujuneb metsamaterjalihinna tase. NSVL-u poolt hiljutitehtud pakkumine Inglise turul 300 000 std-le oli esitatud arvestades nüüdset turuolukorda kõigiti soodsate hindadega, kuid vastupidi esialgselle arvamusile ei saadud seda kohe turustada. Ostusoove oli $\frac{1}{3}$ osale ja needki pakkumised olid tehtud tingimusi. Seda olukorda peavad arvestama ka teised metsamaterjali müüjad riigid. Praegune turuhind ei vasta Soomes kau-

getki sügisel metsamüügil makstud toorainetehindadele ja seepärast võivad väiksemad saetööstused, kelledel ei ole odava puu tagavaru, müüa ainult kahjuga. Kui hinnad ei parane, jäävad mitmed väiksemad tööstused seisma. Suuremal saetööstusel on vanade toorainete tagavarade tõttu tegutsemine kergem, kuid madalad hinnad toovad ka neile kahju.

1938. a. ekspordiks oli Soomes müüdüd 1937. a. lõpuks ca 105 000 std., jaan. müüdi ca 45 000 std., nii et veebr. alguseks oli müüdüd umbes 150 000 std. (1937. a. samaks ajaks 680 000 std.)

Veebr. müügid olid väikesed. Soome 1938. a. kontingent on 859 275 std.

Kalaekspord Soomest. — *Fish Exports from Finland.*

Soome kalaekspord on 1929. a. alates kasvanud pidevalt. 1929. a. oli kalaekspordi väärtus 7,9 milj. Smk., 1936. a. — 18,4 milj. Smk. ja 1937. a. — 22,1 milj. Smk. 1937. a. eksporditi värsket lõhe 100 424 kg. väärtusega 3 051 121 Smk. E. a. lõheekspord oli suurem (131 tn), sest saak oli parem. Lõhe viidi 6,5 tn Saksa, kõik ülejäänud Rootsi. Värsket siiga eksporditi Rootsi 47,4 tn, väärtusega 0,5 milj. Smk. Värsket haugi, peamiselt Rootsi, eksporditi 785 794 kg., väärtusega 6,5 milj. Smk. Värskeid räimi

eksporditi 175 000 Smk. eest, peamiselt Eestisse. Teissugust värsket kala eksporditi 840 979 kg., väärtusega 4 131 000 Smk. Pool sellest osast eksporditi Eestisse (värsket kilu).

Soolasiliku eksporditi 1 521 197 kg., väärtusega 2 338 530 Smk., sellest 1,3 milj. kg. 1,3 milj. Smk. eest Eestisse. Soolatud heeringaid eksporditi 1 410 717 kg., väärtusega 4 379 025 Smk. (e. a. 2,9 milj. Smk.). Kui- vatatud kala, peamiselt turska, eksporditi 986 000 Smk. eest suuremas osas Norra.